

Polgári Szemle

Objektív (/archivum/118-2012-junius-8-evfolyam-1-2-szam/objektiv?layout=) Prugberger Tamás

Az Európai Unió és az IMF reflexiója az Orbán-kormány politikai törekvéseire, és mindennek hazai kormánysszimpatizáns objektívnek szánt értékelése

PROF. DR. PRUGBERGER TAMÁS egyetemi tanár, Miskolci Egyetem, Debreceni Egyetem (sebestyen0120@enternet.hu).

2010 májusában vette át Bajnai Gordon szakértőinek mondott szocialista kormányától az ország irányítását Orbán Viktor második kormánya. Első lépése a minisztériumi struktúra teljes átszervezése lett, aminek lényege, hogy a miniszteri kabinet szokásos tagminisztériumai maradtak meg minisztériumként, amelyek alá a kabinetminisztériumokhoz tartozó, illetve azokkal együttműködő minisztériumok a hozzájuk legközelebb álló kabinetminisztérium államtitkárságává alakultak. Ez már előrevetítette bizonyos centralizálási folyamatnak az árnyékát. Erre utalt, hogy a hatalomátvételt követően az új polgári kormány rövid időn belül elfogadtatta a parlamenttel a kormányzati köztisztviselőkről szóló 2010: LVIII. tv.-t, amely lehetővé tette, hogy gyakorlatilag minden nem a települési és a megyei önkormányzatoknál működő köztisztviselő indokolás nélkül, egységesen kéthavi végkielégítéssel felmenthető az állásából. Mivel e jogszabályi előírás ellentétes az Alapjogi Chartával, mely szerint minden munkáltatói munka- és közszolgálati jogviszony-megszüntetés indokolni kell, ezt a szabályt utólag akként változtatta meg, majd véglegesítette a parlamenttel a kormány (2011: CXIX. tv. a közszolgálati tisztviselőkről – Kkt.), hogy bizalomvesztés esetén is felmenthető a köztisztviselő az állásából. Ez az indok azonban bármikor és bárkire ráhúzható.

Ezzel párhuzamosan a kormányváltást követően nem sokkal „fűnyíró” módszerrel elindultak a nem megbízhatónak tartott köztisztviselőket érintő leváltások és felmentések, ami részben érthető volt, mert a korábbi tapasztalatok által igazolva a köztisztviselői kar egy jelentős része a Horn- és a Medgyessy-kormány „tisztogatásai” következtében szociálliberális beállítottságúvá és az ennek megfelelő kormányt támogatóvá vált. Ugyanakkor az is tény, hogy az első Orbán-kormány időszakában a fiatal helyettes államtitkárok egy része túlzottan érezte a beosztottakkal szembeni főnöki hatalmát, ami utóbb a választások során negatívan ütött vissza a Fideszre.¹ Sajnos ez a főnöki attitűd bizonyos mértékig ma is érvényesül, amit a feltétlen lojalitást megkívánó alkalmazkodásnak a Kkt. általi megkövetelése, a bizalomvesztéssel összekapcsolt felmentési lehetősége a főnöki állásponthez történő meggyőződés nélküli igazolást váltja ki akkor is, ha

egyeni elbírálás alapján, igazolható szakmai alkalmatlanság alapján végkielégítés nélküli felmentéssel, valamint a korábbi szociálliberális kormányzat korrump és jogellenes ügyleteiben közreműködő közhivatalnokoktól – korábbi javaslatomnak megfelelően – fegyelmi úton, hivatalvesztés kimondásával megválni, nem adva alapot az EU-tól jött bírálatoknak.³

Ugyanakkor bizonyos fokig meg lehet érteni az újonnan felálló polgári kormány türelmetlenségét és bizalmának a hiányát a megörökölt közszolgálati karral szemben, ideértve az igazságszolgáltatást is. Az előző Gyurcsány-kormány, majd az azt felváltó Bajnai-kormány ugyanis a holdudvarához tartozó vezető köztisztviselők részére a szolgálati viszony továbbfolytatása ellenére minden alap nélkül, a jó erkölcsbe ütköző módon fizetett ki végkielégítéseket. Ezért az Orbán-kormány a Polgári Törvénykönyv 200. §-ának (2). bekezdésére háttér jogforrásként hivatkozva próbapert indított e végkielégítések semmissé nyilvánítása és visszafizetéseik iránt. A pert azonban elsőfokon elveszítette, mivel a bíróság egyértelműen elfogult ítélete szerint a kifizetés és az elfogadás nem állt ellentétben az Mt. előírásaival, és ezért teljesen jogszerű. A kormány azonban ahelyett, hogy végigvitte volna az ügyet, és a jogorvoslatokon keresztül az állam érdekeinek

megfelelő legfelsőbb bírósági kollégiumi állásfoglalás meghozatalára törekedett volna, 98%-os adóval sújtott több évre visszamenően minden közszolgálati végkielégítés két hónapot meghaladó részét. Ebbe beleestek olyan jogszerűen felvett végkielégítések is, amelyek közül egyeseket a bíróság ítelt meg azért, mert az előző szociálliberális kormányok jogszerűtlenül mentettek fel olyanokat, akikben Fidesszel rokonszenvezőt véltek felfedezni. Mivel pedig az adójogi előírásoknak ilyen értelmű módosítását az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánította, az Orbán-kormány az alkotmánybírósági törvény parlamenti módosításával elérte az Alkotmánybíróság hatáskörének az adó- és a költségvetési ügyekben történő szűkítését. Ez az EU részéről kifogás tárgyává vált annak ellenére, hogy az Európai Törvényszék gyakorlata szerint a munkáltató részéről történő gazdasági okból történő felmondásnál a bíróság a gazdasági intézkedés célszerűségét és megfelelőségét nem vizsgálhatja. Itt is az előbbihez hasonlóan közgazdasági, nem pedig jogi kérdésekről van szó. Ugyanakkor abban az esetben, ha az adó- és illetékjellegű jogszabályok emberjogi előírásokat sértenek, továbbra is fennáll a lehetőség az alkotmánybírósági kontrollra.⁴

Ezen túlmenően az új Alaptörvény nyilván a szociálliberális ideológia és politika irányában pozitív módon elfoglalt idősebb bírák és ügyészek humánus módon történő kiiktatását célozva mondja ki a 62. életévük betöltésével járó nyugdíjazásukat, ami őket negatív diszkriminációként éri, mivel a köztisztviselők a Kkt. és a Ktv. alapján 70 éves korukig aktívak maradhatnak. Azt most nem érintve, hogy mindez az Európai Parlamentben és az Európai Bizottságban, részben joggal, részben azonban teljesen megalapozatlanul, „kiverte a biztosítékot”, célját tekintve is elsietett volt. Sok olyan, politikai irányzatoktól semleges és/vagy polgári irányzatokkal rokonszenvező, ezt azonban jogalkalmazó munkájukba bele nem vivő, szakmailag igen felkészült, jó és tisztességes bírót és ügyészt érint e rendelkezés, akiknek távozása komoly veszteség. Ugyanakkor igen sok 62 év alatti szociálliberális irányban elvtelenül elkötelezett, és/vagy szakmailag gyenge bíró és ügyész a helyén maradt.⁵ A korfán felfelé haladva reparációt jelent ezen a téren, hogy egyedi elbírálással bíró és ügyész a 62. életév betöltését követően is gyakorolhatja a hivatását, a korfát lefelé nézve azonban ilyen eseti elbírálásra csak akkor lenne mód, ha a parlament, az igazságügyi miniszter, a Legfelsőbb Bíróság (most már Kúria) kollégiumai, az Alkotmánybíróság és a legfőbb ügyész által delegált szakértőkből álló bizottság vizsgálta volna meg a bírák ítélezési, valamint a bírósági vezetők vezetői alkalmasságát szelektálási joggal.

A kormány igen helyesen tett erőfeszítéseket ... a devizahitelek megmentésére.

A kormány igen helyesen tett erőfeszítéseket a bankok és a korábbi szociálliberális kormány által visszaélészerűen és erkölcstelenül „jégre vitt” devizahitelek megmentésére. A nem radikális és következetes kormányzati fellépés következtében egy sor, részleges mentőövet jelentő félmegoldás született. A többszöri meghosszabbított kilakoltatási moratóriummal, valamint a bajbajutottak tulajdonát képező, jelzálogként lekötött lakások állami megvásárlásával és a záloghiteles (szociális) bérletkénti bennmaradásának a lehetőségével sokan menekültek meg a hajléktalanná válástól, a korábbi végrehajtásokat elszenvedők azonban nem. Az adósság fix átszámítási összegben, meghatározott ideig történő törlesztési lehetősége csak ideig-óráig segít a helyzeten, mivel az átmeneti időszak letelte után a törlesztési teher súlyosbodik. A kormány által a bankokkal kialkudott, magyar forintba átszámított egyösszegű végtörlesztési lehetőség elsősorban a tehetősebbeknek kedvezett.⁶ Radikálisabb megoldást jelentett volna, ha az állam képviseletében a Fogyasztóvédelmi Felügyelet és a Fogyasztók Magyarországi Szövetsége perbe lépett volna, és segítette volna a Devizaadósok Érdekvédelmi Szervezete által a Ptk. 200. § (2). bekezdése alapján az egyoldalúan bűjtatott, és ezért jó erkölcsbe ütköző módon megfogalmazott egyoldalú szerződéskikötések semmissé nyilvánítását elérni. Mindkét szervnek ugyanis a Ptk. 209. §-a alapján jogában áll bírósági keresettel megtámadni olyan előre gyártott blankettaszerződéseket, amely a velük összefüggő, ipar szerű tevékenységet folytató egyéni és társas cég szakmai erőfőlényével ki tudja használni a laikus fogyasztót. Tekintettel arra, hogy a Budapesti Táblabíróság másodfokon a próbaperben nem nyilvánította jogerőssé a Fővárosi Bíróságnak az OTP-t elmarasztaló ítéletét, hanem új eljárás lefolytatására az elsőfokú bíróságnak visszaküldte, lehetősége van mind a két szer vezetnek arra, hogy a felperes oldalán beavatkozzon a perbe. Egyébként ez a per is megmutatja, hogy még a magasabb fokú bíróságokon tárgyaló fiatalabb bírák és bírákból álló tanácsok is mennyire félnek az egyre gátlástalanabbá váló banktőkével szemben fellépni. Helyette inkább az új eljárásra utasítással hátrította el az állásfoglalást.⁷

Ez is arra utal, hogy az igazságszolgáltatás olyan terület, amelynek legfelsőbb irányításába szükséges volt radikálisabb módon beavatkozni. Mindaz ugyanis, amit az igazságügyi vezetés korábbi visszásságairól és szociálliberális kötődéséről a Magyar Hírlap és a Magyar Nemzet leírt,⁸ valóság, ami vonatkozott az LB elnökére, valamint az Országos Igazságügyi Tanács összetételére is. Ennek a széttobbantása időszerűvé vált.

Ezt és az új legfelső igazságügyi szervezeti felállást a Velencei Bizottság antidemokratikusnak és centraliztikusnak ítélte.⁹ Ezért e kritikát részben elfogadva, Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter javaslatára az újonnan felállított Országos Bírósági Hivatal, illetve annak elnöke csak az Országos Bírósági Tanács (OBT) egyetértésével dönthet az ügyáthelyezésekről, a bírói pályázatok elbírálásáról, és jogszabálykezdeménnyel nem élhet. Ezenkívül az OBT a legfőbb ügyéssel, az Országos Ügyvédi Kamara elnökével és az OBT elnöke által meghívott civil szervezetek képviselőivel bővült ki. Nyugat-Európában ugyanis a hivatali szervezetek ilyen paritásos képvisellel felépített tanácsok alá tartozva működnek, amely tanácsok meghatározzák a hivatal működésének irányvonalát, de ennél nem mennek tovább. Úgy tűnik azonban, hogy a kormány politikája nem ebben az irányban, hanem ezen a téren is a centralizáció irányában halad. Erre utal az Országos (Munkaügyi) Érdekegyeztető Tanács és a Munkaerő-piaci Alap Irányító Testülete 2011. júniusi felszámolása a 2011. évi XCIII. tv.-nyel.¹⁰

Visszatérve azonban a devizahitelek problémájára és a bankokra, a bankok által propagált és a hiszekeny ügyfeleknek nyújtott devizahitelek nem is hitelszerződések, hanem büntetőjogilag releváns csalási sorozatnak minősíthető pilótajáték-szerű, sőt, fordított pilótajáték-szerű konstrukciók voltak. Ezekben az ügyekben ezért az állam is radikálisan léphetett volna, elhárítva a bankokkal történő költségmegosztást. Az optimális megoldás az lett volna, ha az állam az összes ilyen szerződés semmissé nyilvánítása iránt a jó erkölcsbe ütközéssel indokolva pert indít. Figyelembe véve azonban a bankok és általában a pénzügyi szektornak a mai szupranacionális túlzott hatalmát, helyesen jár el a kormány, amikor kompromisszumos megoldást kíván kialakítani a bankhatalommal. Erre Kotz Lászlóval kialakított nézetem szerint jó megoldásnak kínálkozna, ha a hitelfelvétel időpontjában érvényes árfolyamon számított hitelösszeg és az ahhoz kötött kamatok és járulékok ugyancsak ezen az árfolyamon számított átláthatóan elszámolható összege, valamint a hitelszerződés biztosítékát jelentő és a hitelszerződéstől elkülönülő önálló zálogjogok és önálló jelzálogjogok önállósága megszűnne, és a hitelszerződések járulékos biztosítékaivá válnának. Ha pedig a bankvilág továbbra is ragaszkodna a Ptk. által elismert önálló zálog és jelzálog alkalmazásához, a kormánynak törekednie kellene arra, hogy a zálog és a jelzálog e formája csak szigorú feltételek mellett, igen szűk körben kerülhessen alkalmazásra. Ezzel lehetne kiegészíteni mindazt, amit a devizahitelek érdekében lényegében ilyen módon a kormány a bankokkal szemben már elért.¹¹

Ami pedig a bankok egyéb magatartását illeti, az OTP kivételével valamennyi külföldi cégnek van fiókjintezete, leányvállalata, amelyek az itteni bankügyleteikből származó nyereséget folyamatosan kiviszik az országból. Ezért Európában elsőként az Orbán-kormány által példaértékűen kivetett és más államok által is követett bankadó kivetése jogos, és azt a bankok nemtetszése ellenére nemcsak nálunk, hanem az európai térség valamennyi államában indokolt lenne bevezetni és állandósítani. Az USA elnöke, Obama is kikelt amiatt, hogy a 2008-ban elindult banki krízisben a bankoknak nyújtott állami pénzügyi segítséget nem feltőkésítésre, hanem a bankárok amúgy is hatalmas fizetéseinek emelésére használták fel. Mindenki azt remélte, hogy visszatér a Bretton Woods időszaka. Nem ez történt. Sőt féltő, ha nem Obama, hanem a republikánusok nyernék meg a következő választást, a bankuralom és a globaloneoliberalizmus még erősebben előretörne. Ha fordítva lesz, akkor talán elindul a jelenlegi túlbujánzódtott bankhatalom korlátok közé szorítása. Ellenkező esetben a globalo-monetáris neoliberalizmusnak az USA-ból elinduló túlhatalma általános gazdasági válságba fogja taszítani a transzatlanti és az azon kívüli társadalmakat egyaránt. Ez pedig könnyen az EU széteséséhez és a szélsőséges liberalizmus reakciójaként a szélsőjobb, valamint az idegengyűlölet térnyeréséhez vezethet.¹²

Az EU parlamentje és bizottsága az Orbán-kormány szemére veti, hogy semmibe veszi az emberi jogokat, a vallásszabadságot, és hogy Magyarországon antiszemitizmus és cigánygyűlölet van. Az emberi jogokkal kapcsolatosan az Európai Parlament szocialista és zöldpárti frakciójának az a legnagyobb problémája, hogy az új magyar Alaptörvény nem ismeri el az azonos neműek házasságát. Ezzel kapcsolatosan én is helyesen tartom azt az álláspontot, hogy a házasság célja a gyermeknemzés és felnevelés. Ezért a házasság intézményét alaptörvényileg is védeni kell az egyre komolyabbá váló demográfiai problémák miatt is, aminek következménye az egyre nagyobb minőségi munkaerőhiány, ami a gazdasági és a szociális rendszer összeomlásának a veszélyét vetíti előre.¹³ Az azonos neműek társas együttélési kapcsolatát pedig annak vagyoni jogi kérdéseivel és a homoszexuálisok diszkriminációval szembeni védelmével, valamint egyenlő bánásmódban való részesítésükkel együtt, megfelelően rendezi az új Alaptörvény is. Ugyanakkor azt nem rója fel azoknak a tagállamoknak sem az EU Parlament, sem a Bizottság, amelyek hagyják, hogy vállalataik kivigyék a termelést az alulfejlett országokba, és ott napi 14–16 órában gyermekmunkával testi fenyegetés mellett, éhbérért dolgoztassanak, miként ezt pl. a brit központú TESCO üzletlánc teszi Bangladesben.¹⁴ A multinacionális élelmiszeráruház-láncok, és közülük is főképpen az itt említett TESCO lejárt szavatosságú, rom-

lásnak indult, átmosott és érvényes szavatosságiidő-megjelöléssel átcsomagolt húsféleségeket és egyéb romlandó élelmiszereket dob piacra, súlyosan veszélyeztetve a fogyasztók egészségét. A 2002 és 2010 közötti szociálliberális–szocialista kormányzás idején az állam részéről az ilyen közveszélyes kereskedelmi praktikákkal szemben komoly fellépés és jelentős bírságolási gyakorlat sem a Fogyasztóvédelmi Felügyelet, sem a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium részéről nem volt tapasztalható¹⁵. A második Orbán-kormány Vidékfejlesztési Minisztériuma indította el az élelmiszeráruház-láncolatok folyamatos hatósági ellenőrzését, amit a TESCO esetében még közveszélyokozás miatti büntetőfeljelentés is kísért.¹⁶ A multiknak a fogyasztók életét és egészségét súlyosan sértő, és nemzetközi kereskedelmi jogot és szokásokat is sértő gyakorlatát hallgatólagosan eltűri a WTO-val és az OECD-vel egyetemben az USA és az EU éppen úgy, mint a Szlovákiában élő magyar kisebbség kollektív és egyéni emberi jogait durván sértő hivatalos szlovák politikát.¹⁷ Ebből is az tűnik ki, hogy az EU azzal, hogy az új tagállamok körében jelentkező nemzetiségi ellentétekkel szemben nem lép fel, a globalizációs újgyarmatosítást kívánja e térségben elősegíteni.

A vallásszabadsággal kapcsolatosan a probléma az, hogy a magyar parlament által elfogadott vallásügyi törvény 17 vallási szervezetet ismert el egyházi szervezetnek, és biztosít részükre az állam támogatást, míg a többi egyesületként szabadon működhet. Az egyházi elismerésre két kritériumot állított fel a kormány. Az egyik a hívők hazai létszáma, a másik pedig az itteni működés egy meghatározott ideje. Az egyházi szervezetnek elismertek közé nem kerültek be a kisegyházak, ideértve a metodistákat is, holott a 19. század végétől Magyarországon működik, és több mint 100 országban 75 millió hívőt számlál. Az USA jelenlegi külügyminisztere, Hillary Clinton is metodista. Valószínűleg ez a személyes indíttatás is közrejátszott abban az Orbán Viktor-nak írt ominózus levélben, amelyben szemére vetette az emberi és a szabadságjogok korlátozását. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság is aggályosnak tartotta a vallásügyi törvényt¹⁸, az módosításra kerül. Szigeti Jenő teológia- és egyháztörténeti professzor általam is vallott véleménye szerint minden olyan vallást indokolt lenne egyháznak elismerni, amely hitéleti tevékenységet folytat, világegyház, és nonprofit jelleggel csak a fenntartására és hitéleti működésére, valamint szociális tevékenységére gyűjt pénzt. Ily módon az ún. „álegyházak” – mint amilyen pl. a szcientológiai – indokoltan kerülnek ki ebből a körből. Abból kiindulva, hogy a magyarországi kisegyházak bizonyos intézményeket közösen tartanak fenn (pl. a kisegyházak péceli teológiai főiskolája), egyszerűsíteni az állam részére, ha a támogatást a kisegyházak egy közös alapja kapná meg, amely az odatartozó egyházak között a hozzájuk tartozó hívők létszáma szerint osztaná el.

A cigánykérdés már bonyolultabb probléma hazánkban.

Ami a rasszizmust és a mögötte meghúzódozó cigánykérdést illeti, az EU Parlament és az EU Bizottság, valamint az Transparency International teljesen demagóg és valótlan módon állítja, hogy Magyarországon üldözik a cigányokat, és az országban az antiszemitizmus igen erős. Ez az utóbbi vád minden valóságtartalmat nélkülöz. Magyarországon az EU régi tagállamaihoz viszonyítva jóval kisebb mértékben tapasztalhatók antiszemita megnyilvánulások. A kormány és a kormánypártok, valamint az ellenzék túlnyomó többsége kifejezetten filoszemita. Az viszont tény, hogy az ellenzék részéről az MSZP és a Gyurcsány vezette Demokratikus Koalíció csak azért, hogy a kormányt és a kormánypártokat lejárássa, felfújja a Jobbik részéről időnként és főleg a korábbi időszakokban megnyilvánuló antiszemitizmust, vádolva a kormányt azzal, hogy nem tesz ellene semmit. Ezzel szemben a helyzet az, hogy az antiszemitizmus Magyarországon teljesen elszigetelt jelenség, és a parlamenten kívüli teljesen marginális szélsőjobbboldali alacsony műveltségű, zömmel munkanélküliek körében létezik lényegesen csekélyebb mértékben, mint az a nyugat-európai államok átlagánál fennáll. Éppen ezért az EU, illetve annak bármely szerve részéről elhangzó ilyen, jogi szempontból meg nem alapozott rágalmakkal szemben Magyarország az Európai Törvényszékhez fordulhat, és helyes lenne, ha fordulna is. Azokkal a balliberális parlamenti képviselőkkel szemben pedig, akik a globális-finánc-liberális amerikai és uniós platform bérenceként a fenti módon megalapozatlanul rágalmaznak az országot, kimerítik a magyar Btk. államellenes büntetteinek valamelyikét. Ezért felelősségre vonásuk érdekében kezdeményezni kellene EU-s vagy a hazai parlamenti mentelmi joguk visszavonását. Ha pedig az érintettek sem nem európai parlamenti, sem nem hazai parlamenti képviselők, a büntetőeljárást velük szemben minden további nélkül meg lehetne indítani.

A cigánykérdés már bonyolultabb probléma hazánkban. A cigányság a „reálszocialista” Kádár-rendszer kevéssé automatizált, a nyugatihoz képest fejletlenebb technológiai körülményei között alacsony képzettsége ellenére segéd munkásként, a tehetségesebbje pedig betanított munkásként tudott integrálódni a munka világába. A túlnyomóan a külföldi tőke javára történt már tárgyalt ellentmondásos privatizáció, és vagy a csak piacvétele miatti vállalat/üzemmegszüntetés, vagy az országból való kiköltöztetése, hazai továbbmű-

ködtetése esetén pedig az automatizálással történő technológiakorszerűsítéssel elvesztették állásukat. Mintegy másfél-két évtizede több generáció nem dolgozik, csak segélyekből él, valamint az egyéb illegális jövedelemszerzési módszerek alkalmazásával (lopás, csalás, uzsorakölcsön-adás, csempész- és nepperkereskedelem, prostituáltfuttatás, védelmipénz-fizetésre kényszerítés, csicskáztatás stb.) akar megélni. Az előző szociálliberális kormányok ezt hallgatólagosan tudomásul vették és eltűrték. A romák csak a parlamenti és az önkormányzati választásokon váltak fontossá számukra, a szavazataik leadásáig. Értük mentek autóbusszal, megetették, megittatták őket, majd az autóbusz elvitte őket szavazni. A szavazat leadása után pedig már gyalog mehettek haza. Amikor az első Orbán-kormány (1998–2002) közmunkában való részvételhez és gyermekeik iskolába járatásához akarta kötni a segélykifizetéseket, az MSZP és az SZDSZ felháborodva tiltakozott ez ellen. Most, a második Orbán-kormány a segélykifizetéseket e két feltételhez kötötte, általános társadalmi helyeslést kiváltva. Ennek ellenére a szociálliberális magyar lobbizás az EU szerveinél, az Amnesty Internationalnál, valamint az USA magyarországi nagykövetségén próbálja mindezt rasszizmusként, a cigányság elleni támadásként beállítani, holott a kormány eme intézkedéseivel ki akarja bővíteni a közhasznú munkavégzést szakmai képzéssel és szakmunkásoklevél szerzésének a lehetőségével¹⁹ a német HARTZ-reform mintájára.²⁰ Így kívánja a kormány a roma lakosságot felemelni és visszavezetni a munka világába.

Ami pedig a roma gyerekek felzárkóztatását illeti, ez csakis a velük történő kiscsoportos foglalkozással oldható meg. Ennek érdekében a városokban a szaporulatcsökkenés miatti párhuzamos osztályindítások szűkítése okán felszabaduló pedagógus-munkaerőt nem elküldeni, hanem a nagyobb roma lakossággal rendelkező, most szervezés alatt álló járási hivatalaival vagy a megyei önkormányzattal kooperációs közigazgatási szerződést megkötve kellene az ilyen kiscsoportos iskolai felzárkóztató romaképzésre átcsoportosítani. Ehhez viszont jó lenne a Kalyi Jag cigányiskolai képzési hálót a jelenleginél jóval sűrűbb módon, a cigányság által nagyobb létszámban lakott településekre kiterjesztve kiépíteni, hozzájuk csatolva a cigány többségű települések iskoláit vagy azok egyes részlegeit is. Ezt a hálózatot óvodai, általános iskolai és középiskolai oktatási-nevelési szinten egyaránt szükséges lenne kiépíteni nemcsak Magyarországon, hanem a kelet-közép-európai régió valamennyi országában, mert ellenkező esetben az itt működő államok a 21. század harmadik harmadára működésképtelenné válnak.²¹

Ha már az oktatásnál tartunk, szükségesnek látszik, hogy néhány szót ejtsünk a mai felsőoktatás-politikáról is. Ami ezen a vonalon történik, alapvetően jó. Egyet lehet érteni a mai gazdasági helyzetben a költség térítés nélküli képzés szűkítésével, és az ennek terheit enyhíteni hivatott, eddiginél kedvezményesebb diákhitel-konstrukció bevezetésével, a bolognai rendszer felülvizsgálatával, a vizsgalehetőségek szigorításával, valamint a hallgatói önkormányzati jogok bizonyos redukálásával. Az is igen helyes, hogy az új felsőoktatás-politika szakít a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámmal arányos támogatási rendszerével, ami egyértelműen a felsőoktatás színvonalának a csökkenéséhez vezetett. Amivel nem lehet egyetérteni, az a költségtérítés nélküli helyeknek egyes képzési formáknál történő túlzott szűkítése, valamint az, hogy a költségtérítés-mentes helyeket kizárólagosan vagy túlnyomóan csak budapesti felsőoktatási intézmények kapják meg, a vidéki felsőoktatási intézmények pedig vagy egyet sem kapnak – miként ez a jogi karok esetében történt –, vagy csak igen keveset. Ez áll fenn a közgazdaság-tudományi karok esetében. Ez nemcsak a vidéki karokkal szemben jelent diszkriminációt, hanem a vidékről jelentkező fiatalok számára is hátrányos, mivel tanulmányaikat nem tudják költségtérítés-mentesen lakóhelyükön vagy ahhoz közel folytatni, hanem csak a jóval költségesebb és távolabb eső fővárosban (utazás, lakás és ételmeztetés). Így, amit nyernek a vámon, duplán elvesztik a réven. Ezenkívül ez a rendszer a vidék gazdasági, kulturális és tudományos elszorvadását vonja maga után. Ami pedig a jogi karokat illeti, az a tény, hogy csak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem kapott költségtérítés-mentes hallgatói létszámot, a Károli Gáspár Református Egyetem pedig nem, a vallások közötti megkülönböztetés tényét is maga után vonja. A diszkriminációmentesség a költségtérítés-mentes keretszámok egyenlő elosztását igényelné az egyetemi és a főiskolai karok között.²² Ezenkívül az EU-nak és az IMF-nek a nyomásgyakorlása miatt a kormány annak érdekében, hogy a megengedett 3%-os költségvetési hiányt ne lépje túl, 2012-től kezdve jelentős pénzeket von el a felsőoktatástól, ami miatt a felsőoktatási intézmények az oktatás és a kutatás színvonalát veszélyeztető oktatói létszámleépítésre kényszerülnek. Elvárás továbbá az EU részéről, hogy az ország csökkentse az egyetemi és a főiskolai felvételre kerülő hallgatói létszámot.²³ Ez azonban az EU részéről csak az új tagállamok irányában jelentkező elvárás, a régiekkel szemben azonban nem. Ezért felmerül a gyanú, hogy ebben az a szándék rejlik, hogy az új tagállamokban minél kisebb legyen a magasán képzett és az összefüggéseket jól átlátó elit, míg az e szűkítendő körön kívül eső diplomás szakemberek a maguk szakterületén színvonalasan hajtsák végre a felülről jövő utasításokat. Az ilyen neokolonizációs módszerekkel valamennyi közép- és ke-

let-európai országban szükséges lenne az egységes fellépés, mivel, miként ezt a skandináv államok példája is mutatja, az oktatásba történő befektetés következtében nő a kiművelt szakemberek létszáma, ami viszont emeli az adott ország gazdasági és közszolgálati életének színvonalát.

... a 2010 májusában hivatalba lépett új polgári kormány hatalmas jogszabálydömpinget indított meg.

Ami a magyar jogalkotást illeti, a 2010 májusában hivatalba lépett új polgári kormány hatalmas jogszabálydömpinget indított meg. Ez megindult a köztisztviselői jogviszony újrendezésével, pontosabban a kormánytisztviselői jogviszonnyal történő kiegészítéssel, amely módosítások különösen a köztisztviselői és a közalkalmazotti jogviszony munkáltatói részről történő megszüntetését könnyítette meg. Ez nem áll összhangban a nyugat-európai felfogással, mivelhogy ott a közszolgák bizonyos státuszbiztonságot élveznek annak ellentételezéseként, hogy a közszolgálati bérbesorolás kötött, és ezért a bérek alacsonyabbak a gazdasági munka világához képest. Ennek ellentmondani látszik, hogy most, a gazdasági válsághelyzet közepette több régi EU-s tagállamban is a közszolgálatban komoly leépítések vannak, ami azonban a kinevezéssel foglalkoztatott közhivatalnokokat és közalkalmazottakat nem érinti, csak a munkaszerződéssel foglalkoztatottakat. Ezért a magyar közszolgálatban a közszolgálati jogviszony munkáltatói részről történő megszüntetésének a megkönnyítésével szemben fenntartásaim vannak. Más kérdés a közszolgálat részbeni újraszabályozásának a dogmatikai rendszere, ahol nincsen tisztázva, hogy az 1992. évi Ktv. általános rész-e, és a kormányzati, valamint az egyéb köztisztviselőkről szóló 2012. évi törvény felfogható-e különös résznek úgy, amelynek egyik része a központi, míg a másik része az önkormányzati köztisztviselőkről szól. Ez azonban jogelméleti kérdés, amely nem tartozik szorosan e témakörhöz.²⁴

Ennél sokkal lényegesebb kérdés az ország területi átszervezésének módosítása, pontosabban a járásokkal való kiegészítése, illetőleg hogy a reálszocializmus 1970-es éveinek végén történt megszüntetését követő két évtized után történő mostani visszaállítása helyes döntésnek tűnik. Itt azonban felvetné, amit már érintettem, hogy az új magyar állami mechanizmus egésze a központi, a megyei, a járási és a települési közigazgatási struktúra tükrében meglehetősen centralizálttá válik, melyben közrejátszik, hogy kormányhivatalok a már meglévő megyei szinten túlmenően járási szinten is felállításra kerülnek. Ez viszont kissé emlékeztet a reálszocialista időszak megkettőzött irányítási, szervezeti struktúrájára, ahol a központi, a megyei, a járási és a települési tanácsok, illetve végrehajtó bizottságok mellett párhuzamosan ott voltak a megfelelő szintű pártbizottságok és az e szinteken működő szakminisztériumok és tanácsi szakigazgatási szervek mellett a megfelelő szintű pártbizottságok szakosztályai. Annyiban puhább, illetve szellősebb ez a mostani közigazgatás, hogy a megyei és a települési közigazgatás önkormányzati jelleggel működik. Ugyanakkor azonban minden szinten ott van a kormányhivatal, amely egyúttal törvényességi felügyeletet és közigazgatási tevékenységet is ellát. Ez utóbbit olyan módon látja el, hogy az önkormányzati közigazgatási hatáskör szűkül, és ennek megfelelően a kormányhivatali hatáskör bővül. Ez a megoldás kétségtelenül centralizálttá teszi a közigazgatást. Ugyanakkor munkahelyeket is teremt a közhivatalnokok számára. Megítélésem szerint ugyanezt a közhivatalnoki állományt kevesebb intézménnyel és ezáltal olcsóbban is lehetne foglalkoztatni akkor, ha több megyét átfogó regionális szinten, a német és osztrák, vagy a svájci megoldáshoz hasonló, korlátozott szuverenitású tartományok épülnének ki, a megyék és a járások ennek alárendelt területi szervei lennének, és csak a településeknek lenne korlátozott szuverenitás nélküli önkormányzata. A területi, helyi közigazgatási feladatokat a régiós szinttől lefelé e lokalitások, lokális közigazgatási szervezetek végeznék, tevékenységüket pedig a regionális szinteken megszervezendő kormányhivatal látná el. Ezzel párhuzamosan azonban az országos szakpolitikát és közigazgatást a megfelelő minisztériumok és államtitkárságaik vinnék továbbra is országos szinten, területi szinten pedig, ugyancsak a bevált rendszernek megfelelően, a központi szervezeteknek alárendelt területi szakfelügyelőségek²⁵. Egy ilyen megoldással szervezeti összevonási úton, működési költségek lefaragásával lehetne spórolni, ahol a közhivatalnokok kerülnének átcsoportosításra anélkül, hogy létszámot kellene redukálni. Az intézményműködési költség sokkal drágább, mint az illetményfizetés. Egy ilyen megoldás gazdaságilag is rentábilis és szociálisan is jótékony hatású. Egy ilyen közigazgatási struktúra az EU által hirdetett elvekkel is összhangban áll. Ezért ha kritizálna, a saját doktrínáival lehet visszaverni azokat. Márpedig ez fontos szempont az országot az EU részéről érő alaptalan támadások miatt.

Az egyik ilyen legexponáltabb támadási felület, amely az országot érte az EU és más nemzetközi jogvédő szervezetek részéről, maga az új Alaptörvény. Legirritálóbb e szervezetek számára a Preambulumban szereplő nemzetegyesítési és a trianoni határokon kívül élő magyar kisebbségi kollektív és egyéni jog, valamint érdekvédelme melletti kiállítás, amit indokol az őket egyes országokban ma is érő igen durva megsértése, amellyel szemben az EU – miként ezt a gyakorlat mutatja – önmagától nem lép fel. Ez tehát nem egy alap-

talán pozitív diszkrimináció, hanem egy olyan egyenlő bánásmód, ahogy Magyarország a területén élő nemzeti kisebbségeket kezeli, biztosítva részükre a kollektív és autonóm jogokat. Kár, hogy ez a valóságos helyzet az Alaptörvényben nincsen kifejezetten deklarálva. Ezt a pótlást indokolt lenne megtenni. A másik ilyen neuralgikus kérdés a vallási hitre és a vallási meggyőződésre történő ugyancsak preambulumi hivatkozás, amit az EU Parlament liberális képviselői támadnak. Jobbágyi Gábor kimutatta, hogy az EU régi és új tagállamainak a többségében az alkotmányok, illetve alaptörvények preambuluma is hasonlóan vannak megfogalmazva. Valószínűleg az is irritáló az EU és az USA pénzügyi körei számára, hogy az új magyar Alaptörvény elsőként szabott korlátot a tekintetben, hogy mennyire adósodhat el az állam. Ez gyakorlatilag a nemzetközi pénzügyi szervezetek és hitelintézetek számára lehet hátrányos, mert egyrészt nem adósíthatják el teljesen az országot, és így gyarmattartói jelleggel nem irányíthatják és utasíthatják, másrészt pedig így ezt sem a Világbank, sem az IMF, sem pedig az EU nem teheti meg. Egy ilyen klauzulát, illetve szabályt utóbb más tagállamok is törvénybe foglaltak.

Ezzel függ össze az, hogy amikor 2010 őszén az EU pénzügyi biztosa és az IMF az ország gazdasági és pénzügyi helyzetének a megvizsgálására, valamint az új kormánnyal ez ügyben tárgyalni megérkezett, és újabb hitelfelvételre akarták a kormányt rábírní, a kormány és a gazdasági minisztere talán túl keményen és nem a diplomácia megszokott udvariasságával utasította el az ez irányban ránk erőltetni akart újabb hitelfelvételi ajánlatát. A magyar kormány korrekt módon határozottan leszögezte, hogy vállalja a költségvetési hiánynak az EU által előírt 3% alá vitelét, és azt, hogy az ország adósságát is e kormányzati ciklus alatt az EU által megengedett szintre lefaragja. Azonban mindezt nem az IMF-től, valamint az EU-tól felvett hiteltől, hanem a piacról, államkötvények kibocsátásával kívánja megoldani. A 2010-es és a 2011-es év adósságcsökkentését a magánnyugdíjpénztárak átszervezésével, vagyis az onnan az állami nyugdíjba történő visszalépőknek oda visszaáramló befizetéseivel sikeresen megoldotta. Az adósságcsökkentés a tervezetnek megfelelően valósult meg.²⁶ Ugyanakkor abba sem az EU, sem az IMF, sem közvetett módon az USA nem nyugodott bele, hogy a magyar állam nem akar az említett szervezetektől gazdaságilag és pénzügyileg függő helyzetbe kerülni. Annak érdekében azonban, hogy az országot az említett faktorok a gazdasági válság ellenére mégis térdre kényszeríthessék, a Bretton Woods-i Egyezményeknek az USA részéről már említett egyoldalú hatályon kívül helyezését felhasználva, az USA hitelminősítő intézetei egymás után minősítétek le egészen a „bóvivá” az országot és a forint értékét a dollárhoz, az euróhoz és a többi devizához viszonyítva. A 2011. év végi és a 2012. év eleji folyamatok hatására a hazai fizetőeszköz romlása, illetve mesterségesen megvalósított értékrontása következtében szinte a semmivé vált a magán-nyugdíjpénztári pénzekből történt adósságtörlesztés.²⁷

A magyar kormány részben a gazdasági válság kedvezőtlen hatásaitól, részben az itt említett pénzügyi támadástól – mint utóbb kiderült, joggal – tartva, biztonsági tartalék elkülönítését kérte az ország részére az IMF-től. Ugyanakkor az IMF az EU-val együtt erre hajlandóságot nem mutatott, csak készenléti hitelnyújtására azért, mert egyfelől így a leminősítés folytán az IMF az ismét emelkedő kamatok következtében újabb komoly bevételekhez juthat az országtól, másfelől továbbra is függő helyzetben lehet tartani az országot, ami az EU-nak is előnyös. Ezért az EU Bizottság a parlamenttel együtt a minősítő intézetek és az USA külügyminiszterének segítségével összehangolt támadást indított a kormány és személy szerint Orbán Viktor miniszterelnök ellen arra hivatkozva, hogy semmibe veszi az emberi jogokat, a sajtószabadságot korlátozza, valamint a Nemzeti Bank függetlenségét igyekszik kikezdeni. Az első vád túlzásairól és túlnyomó alaptalanságáról már szó esett, legfeljebb csak annyiban utalnék vissza rá, hogy a bírák 62 éven felüli főszabályként érvényes nyugdíjba helyezésének az előírását helyes lenne az Alaptörvényből kiiktatni, mivel normaként a köztisztviselői nyugdíjkorhatár 70 éves életkorban való megállapítása folytán akkor is diszkrimi natív, ha a gyakorlatban a pályázattal történő továbbfoglalkoztatás lehetőségénél fogva alig érvényesül. Meg kellene fordítani a helyzetet, és miként erről már szó esett, megfelelően megindokolt egyedi elbírálással kellene kiszűrni a többszolgálatra alkalmatlan bírakat.²⁸ Ami a sajtószabadság korlátozását illeti, a Klubrádió frekvenciaelvétele „verte ki a biztosítékot”. A helyzet ezzel kapcsolatosan az, hogy a Klubrádiónak lejárt a korábbi pályázattal elnyert frekvenciahasználati időtartama, az új pályázat során pedig kevesebb összeget ajánlott fel, mint az a rádió, amelyik a pályázatot megnyerte. Tehát nem a kormányellenes beállítottsága miatt vesztette el a frekvenciahasználati jogosultságát. Mellesleg hasonlóan járt a kormányzimpatizáns Echo TV is, amely ugyancsak hasonló okból vesztette el a korábbi csatornáját. Azt pedig, hogy a jelenlegi kormány által megalkotott új médiatörvény liberálisabb a korábbinál, mutatja az, hogy a korábbi médiatörvény szerint a Klubrádiónak a versenytárgyalás eredményének kihirdetését követően azonnal el kellett volna hallgatnia, míg az új médiatörvény alapján a jogorvoslatának jogerős elbírálásáig a frekvenciát használhatja.²⁹ Végül a Nemzeti Bank függetlenségével kapcsolatosan a helyzet az, hogy

az eredeti szándékától, miszerint az MNB-t összevonta volna a PSZÁF-fel, elállt, bár az EU több régi tagállamában is a nemzeti bank a pénzügyi felügyelettel összevontan működik, amit az EU eddig az esetükben nem kifogásolt, és valószínűleg ezek után sem fog. Egyébként szakmailag ez az összevonás megalapozott lett volna, mivel így a pénzügyi felügyelet egységes, és párhuzamos kettős jelleg miatt nem válhatna el-lentmondásossá, valamint a két intézmény működésének az összevonásával a korábban már kifejtett taka-rékosság is biztosítható lett volna. Ami viszont a Nemzeti Bank elnökének privilegizált igen magas fizetésé-nek a kormány által minden további elnök számára jogszabályilag, tehát normatív módon történő lecsök-kentését, valamint a kiemelt bizalmi állású köztisztviselői hűségeskü letételére kötelezését illeti, jogos szempont és elvárás a kormány részéről a valamennyi köztisztviselőre vonatkozó egyenlő bánásmód elve alapján, amit tételes jogilag a 2003. évi CXXV. tv. rögzít.

Tekintettel arra, hogy az USA mögött álló globalista neoliberális gazdasági erőknek az jönne jól, ha Európa is az USA-hoz hasonlóan Európai Egyesült Államokká alakulna, ezért abban, hogy az EU bizottsága is ennek kialakítására törekszik, belejátszik az USA külpolitikája, amelynek hatására a bizottság összetétele ennek megfelelően alakult. Az Orbán kormány nemzeti öntudatra és az ország anyagi függetlenségére itt bemuta-tott politikája keresztezi ezeket a szándékokat. Ezért is indult összehangolt pénzügyi-gazdasági és nacionál-rasszista-fasisztoid diktatúrával vádoló politikai támadás Orbán és kormánya ellen. A magyar kérdésnek az EU Parlament januári tárgyalásán felszólaló szocialista–zöld koalíció képviselői az abszolút ellenséges el-fogultságon kívül százalmas felkészületlenségről és demagóg mellébeszélésről tettek tanúságot. A felszólá-lások mindegyike manipulált és felszínes újsághírekre alapozott, és a hatalmát veszített magyar balliberális nómenklatúra alaptalan és felfújt vádaskodásait ismételgette. Ennek alapján hozta meg a Magyarországot elmarasztaló határozatát az EU Parlament szocialista–zöld többsége, amelyen belül az ide tartozó magyar képviselők is abszolút rosszhiszeműen az ország elmarasztalása mellett szavaztak. Tették mindezt annak tudatában, hogy az összehangolt pénzügyi és politikai támadás következtében az IMF a magyar kormány által kért laza gazdaságpolitikai felügyelettel és kisebb kamatterherrel járó elővigyázatossági hitelfolyósítást megtagadta, és csak a jóval szorosabb felügyelettel és magasabb kamattal járó készenléti hitelről hajlandó tárgyalni, de csak akkor, ha a kormány a vitatott politikai kérdésekről meg tud állapodni az EU bizottságá-val. Az EU bizottsága pedig 2012. február 22-én hozta meg Magyarországgal szemben a kormány által le-hívható kohéziós pénzek felfüggesztésére irányuló javaslatát azzal a feltételezéssel, hogy jövőre nem fogja tudni tartani a 3%-os költségvetési hiányt. Egyértelműen látni ebből az indokolásból a megalapozatlansá-got és a rosszindulatú diszkriminációt, különösen annak a fényében, hogy több régi tagállam – köztük pl. az Egyesült Királyság is – a 3%-ot jóval meghaladó költségvetési hiányt mutat fel. Teljesen egyetértek Navracsics Tibor igazságügyi és közigazgatási miniszter álláspontjával, ki megfontolás tárgyává tette az EU Törvényszékhez való fordulást. Remélhetőleg ez az álláspont nemcsak megfontolás marad, hanem kivitele-ződik is. Ha ugyanis a kormány nem fordul e minden megalapozottság nélküli bizottsági javaslattal szem-ben az Európai Curiához, az EU Parlament rosszindulatú szubjektivitása alapján határozattá válik.³⁰

Egyértelműen látni ebből az indokolásból a megalapozatlanságot és a rosszindulatú diszkriminációt ...

Az EU politikai és az amerikai hitelminősítő intézetek összehangolt pénzügyi támadása közepette e támadás sikerét volt hivatva elősegíteni Hillary Clintonnak a már érintett, Orbán Viktorhoz címzett levele, amelyben az USA magyarországi nagykövététől, a Transparency Internationaltól, az EU egyik alelnökétől, Pénzügyi és Velencei Bizottságától kapott információi alapján aggodalmát fejezte ki, hogy a magyar kormány működése a demokrácia felszámolása irányában működik. Érdekes, ezt megelőzően Bajnai Gordon több hónapon át az USA-ban meghívott egyetemi előadóként működött, majd hazaérkezése után sorozatosan kritikusan ér-tékelte a magyar kormány lépéseit az országra és a kormányára 2011 végén és 2012 elején zúdított gazda-sági és politikai ösztűz időszakában. Ebből egyértelműen arra lehetett következtetni, hogy az USA és az EU az olasz és a görög kormánybuktatáshoz hasonlóan gondolta lecserélni Bajnaival Orbánt és kormá-nyát.³¹

A nyomásgyakorlás – úgy tűnik – sikertelen maradt, amit bizonyít a január 21-i, alulról, civil kezdeménye-zéssel megszervezésre került, Orbánnak és kormányának globalo-kolonializáció-ellenes politikája melletti, több tízezres tömeget számláló egyértelmű kiállás a Parlament előtti téren és a környékén, valamint a köz-vélemény-kutató intézetek legújabb felmérései, miszerint bár csökkent a Fidesz-KDNP népszerűsége, de sem az MSZP-é, sem a Gyurcsány-féle Demokratikus Koalícióé nem nőtt, viszont a 2010-es választások óta a Jobbiké nőtt.³² Bármennyire is szívesen látná a kormány élén Bajnait mind az USA, mind az EU-nak a szociáldemokrata–zöld vonulata, valamint a kormányzásból kikerült, országot és kormányt áztató szociál-liberális nómenklatúra: Bajnait és stábját részben a Hajdú-Bét csődbüntettgyanús visszaéléssel történt fel-

számolása, és ezzel együtt sok száz tisztántúli libatenyésztő egzisztenciális tönkretétele, a Zalabaromfi és alkalmazottainak, valamint beszállítóinak hasonló sorsra juttatása, a Deloitte gyanús offshore ügyletei miatt elutasítja a magyar választók elsőprő többsége.³³ Ezt az elutasítást tovább erősíti Bajnai Gordon volt pénzügyminiszterének, Oszkó Péternek a Malév csődjében betöltött kétes szerepe is. Az USA és az EU adminisztrációjának tudomásul kell vennie, hogy a görög és az olasz kormányváltást elősegítő forгатókönyv Magyarország esetében egyértelműen a Jobbikot hozná helyzetbe. Ez pedig elindíthat egy olyan lavinát, amely igen könnyen az EU széteséséhez vezetne.³⁴ Egyre nagyobb ugyanis nemcsak Magyarországon, hanem más új tagállamokban is a kiábrándulás az EU-ból, amely elfordult az alapító atyák elveitől, és amelynek Brüsszelben székelő bizottsága az egyes tagállamok között pozitív és negatív megkülönböztetéseket tesz, az államokkal szembeni kötelezettségeit figyelmen kívül hagyja, és velük erőpozícióból tárgyal.³⁵ Ezért, ha az EU és az USA, valamint az IMF mindezt el akarja kerülni, jobb, ha olyan kompromisszumot köt az Orbán Viktor által vezetett magyar kormánnyal, amit a magyar választók többsége is – amely kiáll a kormány mellett – el tud fogadni. A magyar helyzet ugyanis más, mint az olasz, ahol egy ambivalens magatartású és nem egészen tisztakezű miniszter megbuktatásában működtek közre külső neoliberalista erők. Ott azért lehetett korábban kommunista elvekkel szimpatizáló, balliberális beállítottságú és USA-orientált kormányfőt az elődje helyére ültetni, mert ő az előbbi okok miatt népszerűtlenné vált. Magyarországon viszont hasonló okokból a szociálliberálisok valamennyi változata vált a magyar választók által elutasítottakká.

Jegyzetek

- 1. Köztisztviselőként elhelyezkedett volt tanítványaimtól kaptam eme információkat a 2002. évi választásokat követően.
- 2. Kenderes György: Glossza a köztisztviselői jogviszony újraszabályozásához. In: Prugberger Tamás: Magyar munka- és közszolgálati jogi reform európai kitekintéssel. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2012.
- 3. Prugberger Tamás: A köztisztviselők és a közalkalmazottak felmentésének jogi lehetőségei. Polgári Szemle, 2010/3., 78–87. o.
- 4. Ezt a kérdést publicisztikailag részletesen elemzi két esszéírásában Vörös Imre akadémikus, volt alkotmánybíró: A korlátozott Alkotmánybírósról. HVG, 2010/47., 22–24. o. és Államcsínytevők. HVG, 2012/10., 20–22. o. Kritikájának elvi oldalát elfogultnak, viszont a jogtechnikára vonatkozó részét reálisnak látom.
- 5. Prugberger Tamás: Szociális jogok és környezetvédelem az új Alaptörvényben (a csillagot követő egyéb megjegyzések). In: Az új Alaptörvényről – az elfogadás előtt. Az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságának kiadása, Budapest, 2011, 105. o.; Völgyesi Miklós ny. legfelsőbb bírósági bírónak, a Civil Jogász Bizottság elnökének rádiónyilatkozata a 2006. október 23-i rendőrterrorral kapcsolatban. Kosuth Rádió, Időt kérek c. műsorában, 2012. március 10.
- 6. Horváth Éva: Nehézkes lakáshitel-végtörlesztés: kiugrási kísérletek. HVG, 2011/40., 104. o.
- 7. Bírói próbaper.
- 8. A tv.-módosítási javaslat ismertetését lásd Magyar Hírlap, 2012. március 17., 1–2. o. (Részlegesen szűkítenék Handó Tünde hatáskörét.)
- 9. Babus Endre: Fejek eredete: Az igazságszolgáltatás új ruhája. HVG, 2011. október 22., 14–15. o.; A magyarországi helyzet kapcsán indult uniós vizsgálatok. HVG, 2012. február 25., 15. o.; Vörös Imre: Az új közjogi rendszer alkotmányosságáról. HVG, 2012. március 10., 20–21. o.
- 10. Kritikáját és annak indokait lásd Prugberger Tamás: A foglalkoztatás-elősegítés és igazgatás joga. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2011, 41–45. o.; Uő: Az országos, az ágazati és a területi érdekegyeztetés, valamint az üzemi tanács jövője és jogi szabályozásuk megreformálásának kérdései. Magyar Jog, 2012/1., 32. s köv. o.
- 11. Kotz László–Prugberger Tamás: Bankcsaták, bankhaborúk. Kapu, 2011/1., 30–32. o.; Uők: Banktrükkök a társadalom ellen I–II. Kapu, 2011/9., 24–25. o. és 2011/10., 583–588. o.; Uők: A piramisjáték. Kapu, 2012/1., 32–34. o.; Szabó Balázs Gábor: Brókermegállapodás a devizakölcsön? Magyar Nemzet, 2011. november 24.; Prugberger Tamás–Nagy Zoltán: A lakossági hitelezéssel kapcsolatos szabályozási problémák. Competitio, 2011/1., 44–51. o.
- 12. Hírközlés, Magyar Hírlap, 2012. márc. 2.
- 13. Lásd Pokol Béla: Európa végnapjai. A demográfiai összeroppanás következményei. Kairosz Kiadó,

Budapest, 2011.

- 14. Hír TV, 2012. január 2.
- 15. Vö. Prugberger Tamás: Termelői és fogyasztóvédelem az élelmiszergazdaságban, valamint fogyasztóvédelem az ipar és a kereskedelem egyéb ágazatainál. In: Publicationes Miskolciensis. Sectio Iuridica et Politica, Tomus XXVII./2., University Press, Miskolc, 2009, 563–572. o.
- 16. Vö. Minisztériumi vizsgálat a Tescónál. Folyamatos ellenőrzésre számíthatnak az áruházláncolatok. Magyar Nemzet, 2012. március 10., 1–2. o.
- 17. Lásd Nyelvtörvényt, Állampolgársági törvényt és a közigazgatási területkialakítást oly módon, hogy a magyar lakosság 20% alatt maradjon
- 18. Dobszay János: „Második körös” egyházak. A parlament ítélszéke. HVG, 2011. október 8., 12–13. o.; Uő: „Új” egyházak. Második ítélet. HVG, 2012. február 25., 15–16. o.
- 19. Hillary Clinton levelének tartalma közölve valamennyi kormány melletti és ellenzéki napilap 2011. 31. számában egymással ellentétes irányú kommentálásokkal; Sebestyén Erika–Prugberger Tamás: A magyar kormányt és az országot érő amerikai és európai uniós vádak vélhető háttere. Kapu, 2012/1., 91. o.
- 20. Anne Ames: Hartz IV in Baden-Württemberg (Die Erfahrungen der Reformen mit der Umsetzung). Düsseldorf, 2008, 29–30., 50–58., 68–71., 90–93., 88–100. o.; Deutschland in Zahlen. I. 14.; Prugberger: A foglalkoztatás-elősegítés..., i. m. 69–81. o. (a német rendszer), 81–85., 93–97. o. (a magyar helyzet).
- 21. Pokol, i. m. II. és III. fejezet.
- 22. Prugberger Tamás: Elveszett tehetségek. Magyar Hírlap, 2012. február 2., 8. o.
- 23. Riba István: Hallgatni aranyáron. Drasztikus megszorítás a felsőoktatásban. Keretes írások Szabó Fruzsínától és Jakus Ibolyától. HVG, 2012. január 14., 6–9. o.
- 24. Bővebben minderről lásd Prugberger: Magyar munka- és..., i. m. IX. fejezet.
- 25. Bővebben erről Prugberger Tamás: A magyar önkormányzati rendszer kialakításának elvei és gyakorlati kérdései. Gazdaság és Társadalom, 1993/1–2., 78–124. o.; Uő: A települési és a területi önkormányzat rendszere a mai tétele jogi szabályozásban (Kritikai elemzés). Gazdaság és Társadalom, 1993/1., 103–124. o.
- 26. Éltanulót büntetne az Európai Unió. Magyar Nemzet, 2012. február 23., 3. o.
- 27. Farkas Zoltán: Ismét veszélyzónában – ismét IMF. Jégkorszak után. HVG, 2011. november 26., 8–11. o.
- 28. Lásd az 5. sz. jegyzetet.
- 29. Még két hónapig szólhat a Klubrádió. Magyar Hírlap, 2012. február 8.; Ideiglenes szerződést köthet a Klubrádió. Magyar Nemzet, 2012. február 7.
- 30. Prugberger Tamás: Érvrendszer. Magyar Hírlap, 2012. március 2., 8. o.
- 31. Állandósuló amerikai nyomás. Bajnait az USA adminisztrációjához köthető liberális háttérintézmények pénzelik. Magyar Nemzet, 2012. február 23. sz. 3. o.; A liberális beállítottságú Ara Kovács Attila: A kritika éle. A Brüsszel–Washington-„tengely” és Magyarország c. cikkének elején elismeri, hogy Washington Kanadának, Németországnak és Lengyelországnak javasolta, hogy szigeteljék el Orbánt és kormányát. Élet és Irodalom, 2012/10., 5. o. Ez Lengyelország és a legnagyobb német tartomány, Bajorország esetében az ellenkező hatást váltotta ki.
- 32. Hírközlés, Magyar Hírlap, 2012. március 2.
- 33. Torkos Matild: Bajnaiék üzleti trükkjei. A vizsgálat lezárult, felejtse el. Magyar Nemzet, 2009. április 8–9.; Pintér Balázs: Harminckét év munkájának nyomor lett a vége. Magyar Hírlap, 2009. április 9.; Kifosztottak. Dokumentumfilm, M. Szabó Imre rendező, Hír Tv. Vetítő, 2009. április 4.
- 34. A liberális Magyar Bálint és az előbb hivatkozott Ara Kovács Attila egyezően szintén arra utalnak, hogy „a jelenlegi Fidesz-kormánnyal szembeni akció jobbra tolódáshoz vezethet” nemcsak Magyarországon, hanem az EU más tagállamainál is. Magyar Bálint: Az új nemzeti középosztály. Élet és Irodalom, 2012/10., 4. o.; Ara Kovács Attila: 31. alatt hiv. hely.
- 35. Vö. Mohi Csaba: Magyarország útja a teljes EU-tagságig. Gazdaság és Jog, 2012/2.; Sinkovics Ferenc: Nem mi züllöttünk el. Magyar Hírlap, 2012. március 3., 11. o.

